

**Lietuvos Respublikos Ryšių
Reguliavimo Tarnybai**

Auditoriaus Išvada

TURINYS

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	2
--	---

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA*Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybai***Išvadas**

1. Kaip reikalauja Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau - „RRT“) direktoriaus 2002 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr.194 „Dėl sąnaudų paskirstymo taisyklių ir su sąnaudų apskaita susijusių reikalavimų patvirtinimo“ (toliau - „įsakymas Nr.194“) 21 straipsnis, mes atlikome
  - 1.1. AB „Lietuvos telekomas“ ir jos dukterinių įmonių UAB „Baltijos informacinių duomenų valdymo centras“ (2004 m. įmonės pavadinimas pakeistas į UAB „Baltic Data Center“), UAB „Comliet“, UAB „Lietuvos telekomo verslo sprendimai“, UAB „Lintel“, UAB „Lintkom“ (2004 m. gegužės mėn. prijungta prie UAB „Lintel“, kuri perėmė visas UAB „Lintkom“ teises, turta, pareigas ir įsipareigojimus), UAB „Voicecom“, VŠĮ „Lietuvos telekomo sporto klubas“ (toliau visi kartu – „Bendrovė“) sąnaudų paskirstymo sistemos ir sąnaudų paskirstymo ataskaitų atitikimo taisyklėms, patvirtintoms įsakymu Nr.194 bei kitiems RRT patvirtintiems aktams;
  - 1.2. Bendrovės paslaugų, kurių kainos turi būti orientuotos į sąnaudas, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų gražą, kainodaros atitikimo taisyklėms, patvirtintoms įsakymo Nr.194, bei kitiems RRT patvirtintiems teisės aktams,
nepriklausomą auditą už metus, pasibaigusius 2004 m. gruodžio 31 d.

Vadovybės atsakomybė

2. Bendrovės vadovybė yra atsakinga už sąnaudų paskirstymo sistemos sukūrimą, įdiegimą, palaikymą ir veikimą, jos atitikimą taisyklėms, patvirtintoms įsakymu Nr.194, bei kitiems RRT patvirtintiems teisės aktams. Nepriklausomas sąnaudų paskirstymo sistemos atitikimo taisyklėms, patvirtintoms įsakymu Nr.194, auditas neatleidžia Bendrovės vadovybės arba atsakingųjų asmenų nuo jų atsakomybės.

Nepriklausomų auditorių atsakomybė

3. Nepriklausomi auditoriai yra atsakingi už audito atlikimą, vadovaujantis Tarptautiniais audito standartais (toliau – „TAS“), patvirtintais Tarptautinės apskaitininkų federacijos. Šie standartai reikalauja, kad auditas būtų planuojamas ir vykdomas taip, kad būtų gaunamas pakankamas užtikrinimas, kad Bendrovės naudojama sąnaudų paskirstymo sistema bei šios išvados 1.2. punkte nurodytų paslaugų kainodara atitinka įsakymo Nr.194 ir kitų RRT patvirtintų teisės aktų reikalavimus. Audito metu buvo pasirinktinai tikrinami įrodymai.
4. Auditą atlikome, vadovaujantis Tarptautinės apskaitininkų federacijos patvirtintais Tarptautiniais audito standartais, taikytiniais specialios paskirties audito darbams (TAS 800), auditorių profesinės etikos kodeksu ir kitais audito atlikimą reglamentuojančiais norminiais dokumentais, kiek jie gali būti pritaikyti Audito paslaugoms atlikti.

5. Auditas, atliekamas pagal TAS, yra planuojamas ir atliekamas taip, kad būtų suteiktas pakankamas užtikrinimas. Pakankamo užtikrinimo koncepcija yra pagrįsta audito įrodymų, būtinų nepriklausomo auditoriaus nuomonei pareikšti, surinkimu. Pakankamas užtikrinimas apima visą procesą. Tačiau egzistuoja įgimti audito apribojimai, įtakoiantys nepriklausomo auditoriaus galimybę aptikti reikšmingas klaidas ar reikšmingus vidaus kontrolės sistemos trūkumus. Šių apribojimų priežastys yra audito testų pritaikymas, įgimti bet kurios apskaitos ir vidaus kontrolės sistemos apribojimai bei faktas, kad dauguma audito įrodymų yra labiau įtikinantys nei užtikrinantys. Nepriklausomo auditoriaus darbas, formuojant nuomonę, yra pagrįstas paties auditoriaus nuovoka, ypatingai renkant audito įrodymus, pavyzdžiui, pasirenkant audito procedūrų pobūdį, laiką ir apimtį bei darant išvadas, remiantis gautais audito įrodymais.

Išlygos

6. Audito metu mes negalėjome gauti mus patenkinančių duomenų apie tiesioginių sąnaudų dalies (68%) paskirstymo į paslaugas pagrįstumo, kadangi buvo neaiškus parinktų sąnaudų nešiklių principas ir jų paskirstymo pagrindas.
7. Pagal mums pateiktus audito metu duomenis, mes negalėjome pilnai įsitikinti, ar Bendrovės 2004 m. teiktų paslaugų ir produktų, kurių kainos turi būti orientuotos į sąnaudas, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, faktinė kainodara atitinka įsakymo Nr.194 nuostatas, t.y., yra orientuota į sąnaudas. Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos 2002 m. liepos 05 d. Telekomunikacijų įstatymo (toliau - „Įstatymas“) atitinkamus poįstatyminius aktus, Bendrovė yra pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu, todėl jai yra taikomos įstatymo nuostatos, kad Bendrovės teikiamų paslaugų ir produktų, kurių kainos turi būti orientuotos į sąnaudas, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą, tarifai turi būti orientuoti į atitinkamus tų produktų ar paslaugų suteikimo sąnaudas, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Dėl aukščiau išdėstytų priežasčių mes negalėjome pilnai įsitikinti, ar Bendrovė pilnai tenkino aukščiau paminėto įstatymo reikalavimus.
8. Bendrovė yra pripažinta didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu, todėl jai yra taikomi įsakymo Nr.194 reikalavimai, pagal kuriuos Bendrovė privalo paskirstyti sąnaudas, suskirstant jas pagal atskirus verslo vienetus, tokiu būdu, kad šis skaidymas tuo pačiu metu įgalintų aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai identifikuoti vidinius pervedimus (vidinius transferus). Mūsų nuomone, Bendrovės verslo vienetai ir konkrečios paslaugos nėra pakankamai aiškiai atskirti. Bendrovės pateiktoje sąnaudų paskirstymo sistemoje mes negalėjome visiškai aiškiai ir skaidriai identifikuoti vidinių pervedimų (vidinių transferų) pagal kiekvieną paslaugą ir produktą, kaip to reikalauja įsakymo Nr.194 nuostatos. Dėl šios priežasties mes taip pat negalėjome įsitikinti, kad kiekvienas vidinis pervedimas (transferas) yra aiškiai ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.
9. Bendrovė, apskaičiuodama naudojamo kapitalo sąnaudas, skolinto kapitalo vertę - 51 999 tūkst. Lt apskaičiavo, kaip atitinkamą skolinto kapitalo vertės vidurkį už devynių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2004 m. gruodžio 31 d. Mūsų nuomone, skolinto kapitalo vidurkis turi būti, kaip skolinto kapitalo geometrinis vidurkis ir už visus metus, pasibaigusius 2004 m. gruodžio 31 d. Jei Bendrovė apskaičiuotų skolinto kapitalo vertės geometrinį vidurkį už visus metus, pasibaigusius 2004 m. gruodžio 31 d., tai jis siektų 54 169 tūkst. Lt, o finansinių sąnaudų (po mokesčių) ir skolinto kapitalo vertės santykis, naudojamas apskaičiuoti naudojamo kapitalo sąnaudas, atitinkamai sumažėtų nuo 9,42% iki 9,04%.

10. Bendrovė, apskaičiuodama naudojamo kapitalo sąnaudas, atsižvelgė tik į nuosavo kapitalo vertę 2004 m. gruodžio 31 d., t.y., 1 121 415 tūkst. Lt. Mūsų nuomone, siekiant užtikrinti objektyvumo bei pastovumo principus, nuosavo kapitalo vertė, taip pat, kaip ir skolinto kapitalo vertė turėtų būti apskaičiuota, kaip nuosavo kapitalo geometrinis vidurkis per ataskaitinį laikotarpį, t.y., geometrinis vidurkis už metus, pasibaigusius 2004 m. gruodžio 31 d. Jei Bendrovė perskaičiuotų nuosavo kapitalo vertės geometrinį vidurkį per metus, pasibaigusius 2004 m. gruodžio 31 d., jis siektų 1 122 573 tūkst. Lt.
11. Bendrovė kapitalo sąnaudas skaičiuoja, remdamasi Europos Komisijos 1998 m. balandžio 08 d. rekomendacija „Dėl tinklų sujungimo atvertoje telekomunikacijų rinkoje“ 98/322/EC, t.y., remiantis nuosavo kapitalo ir skolų, už kurias mokamos palūkanos, bendra suma, tačiau tai neatitinka Įsakymo Nr.194 11-ojo ir 12-ojo straipsnių reikalavimų, kurie nurodo, kad kapitalo sąnaudos turėtų būti apskaičiuojamos, remiantis ilgalaikio turto verte. Jei Bendrovė kapitalo sąnaudas apskaičiuotų, atsižvelgdama į ilgalaikio turto vertę bei 9 - 10 pastraipose nurodytų veiksnių įtaką, bendra Bendrovės kapitalo sąnaudų suma būtų mažesnė 17 045 tūkst. Lt.
12. Bendrovė kapitalo sąnaudas paskirstė į paslaugas, atsižvelgiant į tinklo elementų ir įmokų surinkimo sistemos įsigijimo vertes, tuo tarpu pati investicijos grąža buvo apskaičiuota, atsižvelgus į visą Bendrovės naudojamą kapitalą. Įsakymo Nr.194 11-ojo ir 12-ojo straipsnių reikalavimai nurodo, kad kapitalo sąnaudos turi būti apskaičiuotos, kaip naudojamo kapitalo kainos ir turto, naudojamo pajamoms uždirbti, vertės sandauga. Dėl šios priežasties, mūsų nuomone, kapitalo sąnaudos turi būti paskirstytos į paslaugas, atsižvelgiant ir į kitą pajamoms uždirbti naudojamą ilgalaikį turta, t.y., ne tik į tinklo elementus ir įmokų surinkimo sistemą.
13. Bendrovė sąnaudų paskirstymo sistemoje bendrąsias sąnaudas priskyrė paslaugoms ir produktams, atsižvelgiant į atitinkamų paslaugų ir produktų pajamų dydžius. Mūsų nuomone, tokia bendrųjų sąnaudų paskirstymo praktika pilnai neatspindi sąnaudų atsiradimo priežastingumo principo.

Išvada

14. Mūsų nuomone, išskyrus 6 - 13 pastraipose nurodytų dalykų poveikį, Bendrovės sąnaudų paskirstymo sistema ir sąnaudų paskirstymo ataskaitos už metus, pasibaigusius 2004 m. gruodžio 31 d., visais reikšmingais atžvilgiais atitiko taisyklių, patvirtintų Įsakymo Nr.194, bei kitų RRT patvirtintų aktų reikalavimus.

V.Sirevičienės TŪB „BDO auditas ir apskaita“

Virginija Sirevičienė
Lietuvos atestuotoji auditorė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000250

Vilnius, Lietuvos Respublika
2005 m. lapkričio 07 d.